

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

23 mai 2019*

„Trimitere preliminară – Protecția consumatorilor – Directiva 1999/44/CE – Neconformitatea bunului livrat – Articolul 3 – Dreptul consumatorului la repunerea în conformitate a bunului, gratuit, într-un termen rezonabil și fără niciun inconvenient semnificativ – Stabilirea locului în care consumatorul are obligația de a pune un bun cumpărat la distanță la dispoziția vânzătorului pentru repunerea sa în conformitate – Noțiunea de repunere în conformitate, «gratuit», a bunului – Dreptul consumatorului la rezoluțiunea contractului”

În cauza C-52/18,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Amtsgericht Norderstedt (Tribunalul Districtual din Norderstedt, Germania), prin decizia din 27 decembrie 2017, primită de Curte la 29 ianuarie 2018, în procedura

Christian Fülle

împotriva

Toolport GmbH,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președinte de cameră, doamna C. Toader și domnii A. Rosas, L. Bay Larsen și M. Safjan (raportor), judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul german, de T. Henze, de M. Hellmann, de J. Möller și de A. Berg, în calitate de agenți;
- pentru guvernul francez, de D. Colas, de J. Traband și de A.-L. Desjonquères, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de N. Ruiz García și de M. Noll-Ehlers, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 ianuarie 2019,

* Limba de procedură: germana.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 din Directiva 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 mai 1999 privind anumite aspecte ale vânzării de bunuri de consum și garanțiile conexe (JO 1999, L 171, p. 12, Ediție specială, 15/vol. 5, p. 89).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Christian Füllä, pe de o parte, și Toolport GmbH, societate de drept german, pe de altă parte, în legătură cu o cerere de rambursare a prețului de cumpărare a unui cort, cu titlu de exercitare de către domnul Füllä a dreptului său la rezoluțiunea contractului de vânzare.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Potrivit considerentelor (1) și (10)-(12) ale Directivei 1999/44:
 - „(1) Întrucât, în conformitate cu articolul 153 alineatele (1) și (3) [CE], Comunitatea ar trebui să contribuie la realizarea unui nivel ridicat de protecție a consumatorului prin măsurile pe care le adoptă în temeiul articolului 95 [CE].
 - [...]
 - (10) Întrucât, în cazul neconformității bunurilor cu contractul, consumatorii ar trebui să aibă dreptul ca bunurile să fie repuse în conformitate cu contractul, gratuit, alegând fie repararea, fie înlocuirea bunurilor sau, în lipsa acestor măsuri, la o reducere a prețului sau la rezilierea contractului.
 - (11) Întrucât consumatorul poate, în primul rând, să solicite vânzătorului să repare bunurile sau să le înlocuiască, cu excepția cazului în care aceste despăgubiri sunt imposibile sau disproporționate; întrucât ar trebui să se determine în mod obiectiv dacă o despăgubire este disproporționată; întrucât o despăgubire ar fi disproporționată în cazul în care ar impune, în comparație cu o altă despăgubire, costuri nerezonabile; întrucât, pentru a stabili dacă aceste costuri sunt nerezonabile, costurile unei despăgubiri ar fi mult mai mari decât costurile celeilalte despăgubiri.
 - (12) Întrucât, în cazurile de neconformitate, vânzătorul poate oferi întotdeauna consumatorului, pe cale amiabilă, orice despăgubire existentă; întrucât consumatorul trebuie să decidă acceptarea sau respingerea propunerii în cauză.”
- 4 Articolul 1 din această directivă, intitulat „Domeniul de aplicare și definiții”, prevede la alineatul (1):

„Scopul prezentei directive este apropierea actelor cu putere de lege și actelor administrative ale statelor membre privind anumite aspecte ale vânzării de bunuri de consum și garanțiile conexe, pentru asigurarea unui nivel minim, uniform al protecției consumatorului în contextul pieței interne.”
- 5 Articolul 2 din directiva menționată, intitulat „Conformitatea cu contractul”, prevede la alineatul (1):

„Vânzătorul trebuie să livreze consumatorului bunuri conforme cu contractul de vânzare.”

6 Articolul 3 din aceeași directivă, intitulat „Drepturile consumatorului”, are următorul cuprins:

„(1) Vânzătorul este răspunzător față de consumator pentru orice neconformitate existentă în momentul livrării bunurilor.

(2) În cazul unei neconformități, consumatorul are dreptul ca bunurile să fie repuse în conformitate, gratuit, prin reparare sau înlocuire, în conformitate cu alineatul (3), sau la o reducere de preț corespunzătoare sau la rezoluțiunea contractului pentru acele bunuri, în conformitate cu alineatele (5) și (6).

(3) În primul rând, consumatorul poate cere vânzătorului să repare bunurile sau poate cere vânzătorului să le înlocuiască, în ambele cazuri gratuit, cu excepția cazurilor în care aceasta este imposibilă sau disproporționată.

O despăgubire se consideră disproporționată în cazul în care impune vânzătorului costuri care, în comparație cu o despăgubire alternativă, sunt nerezonabile, luând în considerare:

- valoarea bunurilor în cazul în care nu ar fi existat neconformitatea;
- însemnătatea neconformității și
- dacă despăgubirea alternativă ar putea fi executată fără vreun inconvenient semnificativ pentru consumator.

Orice reparație sau înlocuire se efectuează într-un termen rezonabil și fără niciun inconvenient semnificativ pentru consumator, ținând seama de natura bunurilor și scopul pentru care consumatorul a solicitat bunurile în cauză.

(4) Termenul «gratuit» din alineatele (2) și (3) se referă la costurile necesare suportate pentru a aduce bunurile la conformitate, în special costul expedierii prin poștă, al forței de muncă și al materialelor.

(5) Consumatorul poate cere o reducere corespunzătoare a costului sau rezoluțiunea contractului:

- în cazul în care consumatorul nu beneficiază de reparație sau înlocuire sau
- în cazul în care vânzătorul nu a executat despăgubirea într-un termen rezonabil sau
- în cazul în care vânzătorul nu a executat despăgubirea fără vreun inconvenient semnificativ pentru consumator.

(6) Consumatorul nu are dreptul de a cere rezoluțiunea contractului în cazul în care neconformitatea este minoră.”

7 Articolul 8 din Directiva 1999/44, intitulat „Legislația internă și protecția minimă”, prevede la alineatul (2):

„Statele membre pot adopta sau menține în vigoare dispoziții mai stricte, compatibile cu prevederile din tratat, în domeniul reglementat de prezenta directivă, pentru a asigura un nivel mai ridicat de protecție a consumatorului.”

Dreptul german

- 8 Directiva 1999/44 a fost transpusă în dreptul german prin intermediul unor amendamente la Bürgerliches Gesetzbuch (Codul civil, denumit în continuare „BGB”). Articolul 269 din BGB, intitulat „Locul executării”, prevede:

„(1) În cazul în care locul prestației nu este determinat și nici nu rezultă din circumstanțe, în special din natura obligației, executarea prestației trebuie să se realizeze în locul în care debitorul avea domiciliul în momentul nașterii datoriei.

(2) În cazul în care obligația a luat naștere în cadrul desfășurării de către debitor a unei activități comerciale sau industriale, iar acesta din urmă avea sediul comercial sau industrial într-un alt loc decât cel în care avea domiciliul, locul în care se află acest sediu se substituie locului în care avea domiciliul.

(3) Numai din faptul că debitorul și-a asumat costurile expedierii nu se poate deduce că locul în care trebuie efectuată expedierea trebuie să fie locul prestației.”

- 9 Articolul 439 din BGB, intitulat „Executarea *a posteriori*”, în versiunea aplicabilă în litigiul principal, prevedea următoarele:

„(1) Cumpărătorul poate pretinde drept executare *a posteriori*, la alegere, repararea sau livrarea unui bun fără defect.

(2) Vânzătorul trebuie să suporte cheltuielile necesare în vederea executării *a posteriori*, în special costurile de transport, de deplasare, manopera și costul materialelor.

(3) [V]ânzătorul poate să refuze modalitatea de executare *a posteriori* aleasă în cazul în care aceasta antrenează costuri disproporționate. În acest context, trebuie să se țină seama în special de valoarea bunului corespunzător, de importanța defectului și să se verifice dacă nu s-ar putea recurge la o altă executare *a posteriori* fără inconveniente semnificative pentru cumpărător. Într-un asemenea caz, dreptul cumpărătorului se limitează la cealaltă modalitate de executare *a posteriori*; dreptul vânzătorului de a o refuza și pe aceasta în temeiul primei teze rămâne aplicabil.

(4) Vânzătorul care își execută *a posteriori* obligația, furnizând un bun conform, poate solicita de la cumpărător restituirea bunului cu defect conform articolelor 346-348.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 10 La 8 iulie 2015, domnul Füllla a cumpărat de la Toolport, prin telefon, un cort cu dimensiunile de 5 × 6 metri.
- 11 După livrarea respectivului cort la domiciliul domnului Füllla, acesta din urmă a constatat neconformitatea sa și, prin urmare, a solicitat societății Toolport repunerea în conformitate a cortului la domiciliul său. Domnul Füllla nici nu a returnat cortul către Toolport, nici nu s-a oferit să facă acest lucru. În ceea ce o privește, Toolport a respins reclamațiile domnului Füllla referitoare la neconformitatea cortului menționat, considerându-le nefondate. În același timp, nu i-a precizat domnului Füllla că era necesară transportarea cortului până la sediul său și nici nu s-a oferit să suporte în avans cheltuielile de transport.
- 12 Părțile nu au discutat, în acest stadiu, despre locul repunerii cortului în conformitate. În plus, contractul încheiat între părți nu conținea prevederi cu privire la acest subiect.

- 13 În aceste împrejurări, domnul Füllă a solicitat rezoluțiunea contractului și rambursarea prețului de cumpărare al acestui cort, în schimbul restituirii acestuia.
- 14 Întrucât Toolport nu a dat curs acestei cereri, domnul Füllă a sesizat Amtsgericht Norderstedt (Tribunalul Districtual din Norderstedt, Germania) cu o acțiune.
- 15 În cadrul procedurii în fața acestei instanțe, Toolport a susținut, pentru prima dată, că sediul său era locul repunerii în conformitate a bunului în cauză.
- 16 Potrivit instanței de trimitere, stabilirea locului repunerii în conformitate a bunului în cauză este esențială pentru a determina dacă domnul Füllă a dat societății Toolport posibilitatea de a proceda la repararea sau la înlocuirea acestui bun sau un „termen rezonabil”, în sensul articolului 3 alineatul (5) din Directiva 1999/44, pentru a putea pronunța rezoluțiunea contractului în conformitate cu această dispoziție.
- 17 În această privință, instanța de trimitere arată că, în ordinea juridică germană, locul repunerii în conformitate a unui bun este stabilit în aplicarea articolului 269 din BGB, potrivit căruia în primul rând este decisiv ceea ce au convenit părțile. În lipsa unui acord contractual cu privire la acest loc, ar trebui să se țină seama de circumstanțele cazului concret, în special de natura obligației în cauză. În cazul în care în acest mod nu se poate ajunge la o concluzie definitivă, locul repunerii în conformitate a unui bun ar trebui să fie stabilit ca fiind locul în care debitorul își avea domiciliul sau sediul profesional la momentul nașterii obligației.
- 18 În consecință, instanța de trimitere observă că, în lumina jurisprudenței Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania), articolul 269 din BGB trebuie interpretat în sensul că în speță consumatorul ar avea obligația de punere a bunului în cauză la dispoziția vânzătorului, în vederea repunerii sale în conformitate, la sediul acestuia din urmă.
- 19 Cu toate acestea, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la conformitatea unei astfel de interpretări cu Directiva 1999/44, menționând că, având în vedere caracteristicile bunului în cauză, organizarea transportului riscă să prezinte pentru consumator un „inconvenient semnificativ”, în sensul articolului 3 alineatul (3) din această directivă.
- 20 Potrivit instanței menționate, locul repunerii unui bun în conformitate cel mai adecvat pentru a asigura o protecție cât mai extinsă posibil a consumatorului ar corespunde locului în care se află un astfel de bun. O asemenea abordare ar permite vânzătorului să organizeze el însuși o examinare a acestui bun în cel mai eficient mod. Vânzătorul ar putea astfel examina bunul menționat în locul în care acesta se află sau ar putea solicita să îi fie trimis bunul pe propria cheltuială și potrivit instrucțiunilor sale.
- 21 În schimb, stabilirea locului repunerii în conformitate a unui bun în funcție de împrejurările fiecărui caz concret ar trebui să fie exclusă, potrivit acestei instanțe, în măsura în care ar conduce la o incertitudine juridică, cel puțin pentru consumator.
- 22 Instanța de trimitere ridică de asemenea problema dacă principiul gratuității repunerii în conformitate a unui bun, prevăzut la articolul 3 alineatul (3) primul paragraf din Directiva 1999/44, acoperă dreptul consumatorului de a-i solicita vânzătorului să plătească în avans cheltuielile de transport al acestui bun până la sediul vânzătorului pentru a-i permite acestuia din urmă să repare sau să înlocuiască bunul respectiv.

23 În aceste condiții, Amtsgericht Norderstedt (Tribunalul Districtual din Norderstedt) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 3 alineatul (3) al treilea paragraf din Directiva 1999/44 trebuie interpretat în sensul că un consumator trebuie să predea întotdeauna întreprinderii de la care a cumpărat la distanță bunul de consum la locul în care se află bunul pentru a putea obține repararea sau înlocuirea bunului?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:

Articolul 3 alineatul (3) al treilea paragraf din Directiva 1999/44 trebuie interpretat în sensul că un consumator trebuie să predea întotdeauna întreprinderii de la care a cumpărat la distanță bunul de consum la sediul întreprinderii pentru a putea obține repararea sau înlocuirea bunului?

3) În cazul unui răspuns negativ la a doua întrebare:

Care sunt criteriile care rezultă din articolul 3 alineatul (3) al treilea paragraf din Directiva 1999/44 pe baza cărora se stabilește locul în care consumatorul trebuie să predea întreprinderii de la care a cumpărat la distanță bunul de consum pentru a putea obține repararea sau înlocuirea bunului?

4) În cazul în care locul în care consumatorul trebuie să predea întreprinderii de la care a cumpărat la distanță bunul de consum în vederea inspectării acestuia și a remedierii unei executări defectuoase este – întotdeauna sau într-un caz concret – sediul întreprinderii:

Faptul că consumatorul trebuie să suporte în avans cheltuielile de transport dus-întors este compatibil cu articolul 3 alineatul (3) primul paragraf coroborat cu articolul 3 alineatul (4) din Directiva 1999/44 sau rezultă din obligația de «reparare cu titlu gratuit» că vânzătorul trebuie să acorde un avans?

5) În cazul în care faptul că locul în care consumatorul trebuie să predea întreprinderii de la care a cumpărat la distanță bunul de consum în vederea inspectării acestuia și a remedierii unei executări defectuoase este – întotdeauna sau într-un caz concret – sediul întreprinderii și obligația consumatorului de a suporta în avans cheltuielile de transport este compatibilă cu articolul 3 alineatul (3) primul paragraf coroborat cu articolul 3 alineatul (4) din Directiva 1999/44:

Articolul 3 alineatul (3) al treilea paragraf coroborat cu articolul 3 alineatul (5) a doua liniuță din Directiva 1999/44 trebuie interpretat în sensul că consumatorul care doar a indicat întreprinderii viciul bunului nu are dreptul la rezoluțiunea contractului dacă nu s-a și oferit să transporte bunul la sediul întreprinderii?

6) În cazul în care locul în care consumatorul trebuie să predea întreprinderii de la care a cumpărat la distanță bunul de consum în vederea inspectării acestuia și a remedierii unei executări defectuoase este – întotdeauna sau într-un caz concret – sediul întreprinderii, însă obligația consumatorului de a suporta în avans cheltuielile de transport nu este compatibilă cu articolul 3 alineatul (3) primul paragraf coroborat cu articolul 3 alineatul (4) din Directiva 1999/44:

Articolul 3 alineatul (3) al treilea paragraf coroborat cu articolul 3 alineatul (5) a doua liniuță din Directiva 1999/44 trebuie interpretat în sensul că consumatorul care doar a indicat întreprinderii viciul bunului nu are dreptul la rezoluțiunea contractului dacă nu s-a și oferit să transporte bunul la sediul întreprinderii?”

Cu privire la admisibilitatea cererii de decizie preliminară

- 24 Potrivit guvernului german, admisibilitatea cererii de decizie preliminară este îndoielnică întrucât atât descrierea situației de fapt, cât și prezentarea dispozițiilor relevante ale dreptului național sunt realizate de o manieră rudimentară, iar relevanța întrebărilor adresate pentru soluționarea litigiului nu poate fi dedusă doar din situația de fapt.
- 25 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în cazul în care întrebările adresate privesc interpretarea dreptului Uniunii, Curtea este, în principiu, obligată să se pronunțe. Rezultă că întrebările privind dreptul Uniunii beneficiază de o prezumție de relevanță. Curtea poate refuza să se pronunțe asupra unei întrebări preliminare adresate de o instanță națională numai dacă este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal ori atunci când problema este de natură ipotetică ori Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate (Hotărârea din 7 martie 2018, *flightright* și alții, C-274/16, C-447/16 și C-448/16, EU:C:2018:160, punctul 46, precum și jurisprudența citată).
- 26 În speță, pe de o parte, expunerea în decizia de trimitere a situației de fapt din litigiul principal, reluată la punctele 10-15 din prezenta hotărâre, și prezentarea cadrului juridic național relevant, amintit la punctele 8 și 9 din prezenta hotărâre, sunt suficient de clare și de complete pentru a-i permite Curții să răspundă în mod util la întrebările care îi sunt adresate.
- 27 Pe de altă parte, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 16-22 din prezenta hotărâre, instanța de trimitere arată motivele care au determinat-o să solicite Curții să se pronunțe cu privire la interpretarea domeniului de aplicare al drepturilor consumatorului, în temeiul articolului 3 din Directiva 1999/44, în cadrul litigiului principal, în special necesitatea, pentru soluționarea acestui litigiu, de a stabili locul în care consumatorul are obligația de a pune un bun cumpărat la distanță la dispoziția vânzătorului pentru repunerea sa în conformitate.
- 28 În consecință, cererea de decizie preliminară este admisibilă.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la primele trei întrebări

- 29 Prin intermediul primelor trei întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (3) din Directiva 1999/44 trebuie interpretat în sensul că locul în care consumatorul are obligația să pună un bun cumpărat la distanță la dispoziția vânzătorului pentru repunerea sa în conformitate în temeiul acestei dispoziții este întotdeauna locul în care se află acest bun sau, în cazul unui răspuns negativ, este întotdeauna locul în care se află sediul vânzătorului sau, în cazul unui răspuns negativ, ce criterii reies din această dispoziție pentru a stabili respectivul loc.
- 30 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în temeiul articolului 3 alineatul (2) din Directiva 1999/44, în cazul unei neconformități a bunului la momentul livrării sale, consumatorul are dreptul fie la repunerea bunului în conformitate, prin reparare sau înlocuire, potrivit articolului 3 alineatul (3) din această directivă, fie, în cazul în care nu poate obține această repunere în conformitate a bunului, la o reducere de preț corespunzătoare sau la rezoluțiunea contractului, potrivit alineatelor (5) și (6) ale articolului menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 aprilie 2008, *Quelle*, C-404/06, EU:C:2008:231, punctul 27).

- 31 Articolul 3 alineatul (3) primul și al treilea paragraf din această directivă precizează că, în primul rând, consumatorul poate cere vânzătorului să repare bunurile sau poate cere vânzătorului să le înlocuiască, în ambele cazuri gratuit, cu excepția cazurilor în care aceasta este imposibilă sau disproporționată. În acest scop, orice reparație sau înlocuire se efectuează într-un termen rezonabil și fără niciun inconvenient semnificativ pentru consumator, ținând seama de natura bunurilor și de scopul pentru care consumatorul a solicitat bunurile în cauză.
- 32 În această privință, este necesar să se sublinieze că, deși articolul 3 alineatul (3) din Directiva 1999/44 nu stabilește locul în care un bun neconform trebuie să fie pus la dispoziția vânzătorului pentru a fi reparat sau înlocuit, nu este mai puțin adevărat că această dispoziție prevede anumite condiții care au vocația să constituie cadrul pentru o astfel de repunere în conformitate a bunului. Astfel, orice reparație sau orice înlocuire trebuie efectuate gratuit, într-un termen rezonabil și fără niciun inconvenient semnificativ pentru consumator. Această triplă cerință este expresia voinței legiuitorului Uniunii de a asigura consumatorului o protecție efectivă (Hotărârea din 16 iunie 2011, Gebr. Weber și Putz, C-65/09 și C-87/09, EU:C:2011:396, punctul 52).
- 33 În consecință, locul în care un bun neconform trebuie să fie pus la dispoziția vânzătorului pentru a fi reparat sau înlocuit trebuie să fie de natură să asigure o repunere în conformitate care să îndeplinească tripla cerință menționată.
- 34 Astfel, în ceea ce privește, în primul rând, cerința repunerii în conformitate a bunului „gratuit”, care se exprimă prin excluderea oricărei pretenții financiare din partea vânzătorului în cadrul executării acestei cerințe, indiferent dacă este sub forma reparării sau a înlocuirii bunului neconform, și care urmărește protejarea consumatorului de riscul costurilor financiare care l-ar putea descuraja să își invoce drepturile în lipsa unei astfel de protecții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 aprilie 2008, Quelle, C-404/06, EU:C:2008:231, punctul 34), trebuie arătat că aceasta nu poate fi condiționată de locul în care consumatorul are obligația de a pune bunul cumpărat la distanță la dispoziția vânzătorului pentru repunerea sa în conformitate.
- 35 Desigur, articolul 3 alineatul (3) primul și al doilea paragraf din Directiva 1999/44 precizează că vânzătorul poate refuza repararea bunului sau înlocuirea sa cu titlu gratuit în cazul în care aceasta se dovedește fie imposibilă, fie disproporționată, prin faptul că una dintre aceste modalități de despăgubire impune vânzătorului costuri nerezonabile în raport cu cealaltă modalitate. Cu toate acestea, criteriile care permit evaluarea caracterului nerezonabil al unor asemenea costuri, enumerate la articolul 3 alineatul (3) al doilea paragraf din această directivă, se referă la valoarea bunului în cazul în care nu ar fi existat neconformitatea, la însemnătatea neconformității și la faptul dacă despăgubirea alternativă ar putea fi executată fără vreun inconvenient semnificativ pentru consumator și își găsesc aplicarea indiferent de locul în care consumatorul are obligația să pună un bun cumpărat la distanță la dispoziția vânzătorului pentru repunerea sa în conformitate.
- 36 În ceea ce privește, în al doilea rând, cerința repunerii în conformitate a bunului „într-un termen rezonabil”, trebuie să se observe că celeritatea unei asemenea repuneri în conformitate a bunului poate varia în funcție de locul în care consumatorul are obligația să pună bunul la dispoziția vânzătorului în acest scop.
- 37 Astfel, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 60 din concluzii, în anumite circumstanțe, în special în cazul în care bunul se află în altă țară decât cea a sediului său, vânzătorul ar putea avea nevoie de mult timp pentru a organiza inspectarea acestui bun în vederea reparării sau a înlocuirii sale în acel loc. Într-un asemenea caz, nu este exclus ca punerea bunului la dispoziția vânzătorului la sediul său să poată asigura repunerea sa mai rapidă în conformitate.

- 38 În schimb, dacă vânzătorul dispune deja de o rețea de servicii postvânzare sau de o rețea de transport disponibilă în locul în care se află bunul, repunerea sa în conformitate se poate dovedi mai rapidă dacă vânzătorul inspectează acest bun în respectivul loc sau dacă el însuși organizează transportul acestui bun spre sediul său.
- 39 În al treilea rând, articolul 3 alineatul (3) al treilea paragraf din Directiva 1999/44 impune ca repunerea în conformitate a bunului să fie asigurată „fără niciun inconvenient semnificativ pentru consumator, ținând seama de natura bunurilor și scopul pentru care consumatorul a solicitat bunurile în cauză”.
- 40 Rezultă, pe de o parte, că locul în care bunul trebuie să fie pus la dispoziția vânzătorului pentru repunerea sa în conformitate nu poate fi ales astfel încât să nu reprezinte niciun inconvenient pentru consumator, în măsura în care această punere la dispoziție necesită în mod normal din partea consumatorului o anumită investiție în termeni de timp și de eforturi legate de ambalarea și de predarea bunului, ci un inconvenient semnificativ, înțeles, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 68 din concluzii, ca un cost de natură să descurajeze un consumator mediu să își invoce drepturile.
- 41 În această privință, trebuie să se țină seama astfel de faptul că articolul 3 din Directiva 1999/44 urmărește să stabilească un echilibru corect între interesele consumatorului și cele ale vânzătorului, garantând celui dintâi, în calitate de parte defavorizată la contract, o protecție completă și eficientă împotriva unei executări necorespunzătoare de către vânzător a obligațiilor sale contractuale, permițând în același timp să se țină seama de considerațiile de ordin economic invocate de acesta din urmă (Hotărârea din 16 iunie 2011, Gebr. Weber și Putz, C-65/09 și C-87/09, EU:C:2011:396, punctul 75).
- 42 Pe de altă parte, pentru a aprecia dacă în cadrul repunerii în conformitate a bunului o situație poate reprezenta un inconvenient semnificativ pentru consumatorul mediu, trebuie să se ia în considerare natura bunului și scopul pentru care consumatorul a solicitat bunul în cauză.
- 43 Astfel, în anumite cazuri, ca urmare atât a naturii bunurilor, în special a unei greutate mari, a unui volum important, a unei fragilități specifice sau chiar a unor cerințe deosebit de complexe legate de trimiterea lor, cât și a scopului pentru care consumatorul mediu a solicitat bunurile în cauză, care implică în special instalarea lor prealabilă, expedierea bunurilor spre sediul vânzătorului ar putea constitui pentru acest consumator un inconvenient semnificativ contrar cerințelor prevăzute la articolul 3 alineatul (3) al treilea paragraf din Directiva 1999/44.
- 44 În alte cazuri, se poate prezuma, în schimb, că expedierea spre sediul vânzătorului a unor bunuri compacte, care nu necesită nici o manipulare specială, nici un mod de transport specific, nu poate constitui pentru consumatorul menționat un inconvenient semnificativ.
- 45 În consecință, locul în care consumatorul are obligația de a pune un bun cumpărat la distanță la dispoziția vânzătorului pentru repunerea sa în conformitate, care este cel mai adecvat pentru a asigura o astfel de repunere în conformitate cu titlu gratuit, într-un termen rezonabil și fără niciun inconvenient semnificativ pentru consumator, depinde de împrejurările proprii fiecărui caz concret.
- 46 În această privință, în ceea ce privește considerațiile de securitate juridică, trebuie amintit că, conform articolului 1 alineatul (1) din Directiva 1999/44 și articolului 8 alineatul (2) din aceasta, directiva menționată urmărește asigurarea unui nivel minim, uniform, al protecției consumatorului în domeniul pe care îl reglementează. Astfel, din aceste dispoziții rezultă, pe de o parte, că statele membre au posibilitatea să prevadă în reglementarea lor națională locul sau locurile în care consumatorul are obligația de a pune un bun cumpărat la distanță la dispoziția vânzătorului pentru repunerea sa în conformitate, cu condiția să respecte cerințele prevăzute la articolul 3 alineatul (3) din directiva

menționată. Pe de altă parte, statele membre pot adopta sau menține în vigoare dispoziții mai stricte pentru a asigura un nivel mai ridicat de protecție a consumatorului, cum ar fi norme specifice pentru anumite categorii de bunuri.

- 47 Atunci când aplică dreptul național adoptat astfel, instanțele naționale chemate să îl interpreteze sunt ținute să ia în considerare ansamblul normelor dreptului respectiv și să aplice metodele de interpretare recunoscute de acesta pentru interpretarea sa, în măsura posibilului, în lumina literei și a spiritului Directivei 1999/44 pentru a atinge rezultatul urmărit prin aceasta și pentru a se conforma astfel articolului 288 al treilea paragraf TFUE. Această cerință a unei interpretări conforme include obligația instanțelor naționale de a modifica, dacă este cazul, o jurisprudență consacrată dacă aceasta se întemeiază pe o interpretare a dreptului național incompatibilă cu obiectivele acestei directive (Hotărârea din 19 aprilie 2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, punctele 31 și 33, precum și jurisprudența citată).
- 48 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la primele trei întrebări că articolul 3 alineatul (3) din Directiva 1999/44 trebuie interpretat în sensul că statele membre rămân competente pentru a stabili locul în care consumatorul are obligația să pună un bun cumpărat la distanță la dispoziția vânzătorului pentru repunerea sa în conformitate, în temeiul acestei dispoziții. Acest loc trebuie să fie de natură să asigure o repunere în conformitate gratuit, într-un termen rezonabil și fără niciun inconvenient semnificativ pentru consumator, ținând seama de natura bunului și de scopul pentru care consumatorul a solicitat bunul în cauză. În această privință, instanța națională are obligația să efectueze o interpretare conformă cu Directiva 1999/44, inclusiv, dacă este cazul, să modifice o jurisprudență consacrată dacă aceasta se întemeiază pe o interpretare a dreptului național incompatibilă cu obiectivele acestei directive.

Cu privire la a patra întrebare

- 49 Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatele (2)-(4) din Directiva 1999/44 trebuie interpretat în sensul că dreptul consumatorului la o repunere în conformitate, „gratuit”, a bunului cumpărat la distanță acoperă obligația vânzătorului de a plăti în avans cheltuielile de transport al acestui bun spre sediul respectivului vânzător în vederea repunerii în conformitate menționate.
- 50 Conform articolului 3 alineatul (4) din această directivă, termenul „gratuit” se referă la costurile necesare suportate pentru a aduce bunurile la conformitate, în special costul expedierii prin poștă, al forței de muncă și al materialelor.
- 51 Astfel cum rezultă din jurisprudența citată la punctul 34 din prezenta hotărâre, această obligație de gratuitate a repunerii bunurilor în conformitate, din care legiuitorul Uniunii a înțeles să facă un element esențial al protecției pe care Directiva 1999/44 o garantează consumatorilor, urmărește protejarea consumatorilor de riscul costurilor financiare care i-ar putea descuraja să își invoce drepturile în lipsa unei astfel de protecții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 aprilie 2008, Quelle, C-404/06, EU:C:2008:231, punctele 33 și 34).
- 52 În același timp, astfel cum s-a arătat deja la punctul 41 din prezenta hotărâre, această directivă nu urmărește numai să protejeze interesele consumatorului, garantându-i o protecție completă și eficientă împotriva unei executări necorespunzătoare de către vânzător a obligațiilor sale contractuale, ci și să stabilească un echilibru între aceste interese și considerațiile de ordin economic invocate de vânzător (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iunie 2011, Gebr. Weber și Putz, C-65/09 și C-87/09, EU:C:2011:396, punctul 75).

- 53 În lumina acestor considerații, trebuie să se arate că obligația vânzătorului de a plăti în avans în mod sistematic cheltuielile de transport al unui bun neconform cumpărat la distanță spre sediul său poate, pe de o parte, prelungi timpul necesar pentru repunerea în conformitate a unui astfel de bun, în detrimentul realizării sale într-un termen rezonabil. Această situație s-ar regăsi în special atunci când vânzătorul nu folosește etichete de returnare preimbratate și este constrâns să facă plăți pentru un astfel de avans. Pe de altă parte, o astfel de obligație ar putea impune vânzătorului o sarcină prea importantă, în special în cazurile în care, după inspectare, s-ar dovedi că un astfel de bun nu are defecte.
- 54 În aceste condiții, stabilirea unui echilibru între interesele consumatorului și ale vânzătorului urmărită de Directiva 1999/44 nu impune ca obligația de gratuitate a repunerii în conformitate a unui bun să includă, pe lângă obligația vânzătorului de a rambursa consumatorului cheltuielile de transport al acestui bun spre sediul vânzătorului, și obligația de a plăti în avans în mod sistematic aceste cheltuieli față de consumator.
- 55 Astfel, însăși această stabilire a unui echilibru în scopul protecției consumatorului impune, după cum rezultă din cuprinsul punctelor 34 și 40 din prezenta hotărâre, ca cheltuielile de transport plătite în avans de către consumatori să nu constituie o sarcină de natură să descurajeze un consumator mediu să își invoce drepturile. În această privință, analizând dacă o sarcină este de natură să descurajeze un asemenea consumator să își invoce drepturile, instanța națională trebuie să țină seama, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 86 din concluzii, de împrejurările proprii fiecărui caz concret, în special de elemente precum cuantumul cheltuielilor de transport, valoarea bunului neconform sau posibilitatea, de drept sau în fapt, a consumatorului de a-și invoca drepturile în caz de nerambursare de către vânzător a cheltuielilor de transport plătite în avans de către consumator.
- 56 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a patra întrebare că articolul 3 alineatele (2)-(4) din Directiva 1999/44 trebuie interpretat în sensul că dreptul consumatorului la o repunere în conformitate, „gratuit”, a bunului cumpărat la distanță nu include obligația vânzătorului de a plăti în avans cheltuielile de transport al acestui bun spre sediul respectivului vânzător în vederea repunerii în conformitate menționate atât timp cât plata în avans a acestor cheltuieli de către consumator nu constituie o sarcină de natură să îl descurajeze să își invoce drepturile, aspect a cărui verificare este de competența instanței naționale.

Cu privire la a cincea și la a șasea întrebare

- 57 Prin intermediul celei de a cincea și al celei de a șasea întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă dispozițiile articolului 3 alineatul (3) coroborate cu cele ale articolului 3 alineatul (5) a doua liniuță din Directiva 1999/44 trebuie interpretate în sensul că, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, consumatorul care a informat vânzătorul cu privire la neconformitatea bunului cumpărat la distanță, fără a pune totuși respectivul bun la dispoziția vânzătorului la sediul acestuia în vederea repunerii sale în conformitate, are dreptul la rezoluțiunea contractului ca urmare a unei lipse a despăgubirii într-un termen rezonabil.
- 58 În această privință, este necesar să se observe că articolul 3 alineatele (3) și (5) din această directivă stabilește o ordine clară de punere în aplicare a modalităților de despăgubire la care consumatorul are dreptul în caz de neconformitate a bunului.
- 59 Astfel, conform articolului 3 alineatul (3) primul paragraf din directiva menționată, în primul rând, consumatorul poate cere vânzătorului să repare bunurile sau poate cere vânzătorului să le înlocuiască, cu excepția cazurilor în care aceasta este imposibilă sau disproporționată.

- 60 Numai în cazul în care consumatorul nu are dreptul nici la repararea bunului neconform, nici la înlocuirea acestuia sau în cazul în care vânzătorul nu a pus în aplicare una dintre aceste modalități de despăgubire într-un termen rezonabil sau fără niciun inconvenient semnificativ pentru consumator, consumatorul poate cere, în temeiul articolului 3 alineatul (5) din aceeași directivă, rezoluțiunea contractului, cu excepția cazului în care, conform articolului 3 alineatul (6) din Directiva 1999/44, neconformitatea bunului este minoră.
- 61 În această privință, în măsura în care din articolul 3 alineatele (3) și (5) din Directiva 1999/44, interpretat în lumina considerentului (10) al acesteia, rezultă că directiva acordă preferință executării contractului, în interesul ambelor părți la acesta, prin intermediul celor două modalități de despăgubire prevăzute în primul rând, în raport cu rezoluțiunea contractului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iunie 2011, Gebr. Weber și Putz, C-65/09 și C-87/09, EU:C:2011:396, punctul 72), directiva menționată prevede, în acest scop, în cazul neconformității unui bun, anumite obligații pozitive atât pentru consumator, cât și pentru vânzător.
- 62 Astfel, conform articolului 3 alineatul (3) primul paragraf din Directiva 1999/44, consumatorul care dorește repunerea în conformitate a unui bun trebuie să îi dea vânzătorului o posibilitate suficientă de a repune un astfel de bun în conformitate. În acest scop, el are obligația să informeze vânzătorul cu privire la respectiva neconformitate și la modalitatea de despăgubire pe care a ales-o, și anume repararea bunului sau înlocuirea acestuia. În plus, consumatorul trebuie să pună un astfel de bun neconform la dispoziția vânzătorului.
- 63 Vânzătorul trebuie, în ceea ce îl privește, să efectueze eventuala reparare sau înlocuire gratuit, într-un termen rezonabil și fără nici un inconvenient semnificativ pentru consumator și nu are dreptul să refuze să o facă decât în cazul în care acest lucru este imposibil sau disproporționat. Astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 60 din prezenta hotărâre, consumatorul poate cere rezoluțiunea contractului doar dacă vânzătorul nu și-a îndeplinit obligațiile în această privință impuse de articolul 3 alineatul (3) din Directiva 1999/44.
- 64 În speță, instanța de trimitere precizează că părțile din litigiul principal nici nu conveniseră, nici nu discutaseră despre locul în care bunul în litigiu trebuia să fie pus la dispoziția vânzătorului pentru repunerea sa în conformitate. În schimb, din decizia de trimitere reiese că consumatorul, domnul Füllä, a informat vânzătorul, Toolport, despre defectele care afectau acest bun și a solicitat societății respective să procedeze la repunerea în conformitate a bunului menționat la domiciliul său, ceea ce nu a condus însă la nicio acțiune din partea societății Toolport. Aceasta din urmă, pe de altă parte, a declarat pentru prima dată abia în cursul procedurii în fața instanței de trimitere că bunul respectiv ar fi trebuit să fie pus la dispoziția sa la sediul său. Potrivit instanței de trimitere, având în vedere caracteristicile bunului în litigiu, organizarea transportului spre sediul vânzătorului risca să prezinte pentru consumator un „inconvenient semnificativ”, în sensul articolului 3 alineatul (3) din această directivă.
- 65 În această privință, este necesar să se constate că consumatorul, care a informat în mod clar vânzătorul cu privire la existența unei neconformități a unui bun cumpărat la distanță al cărui transport spre sediul vânzătorului risca să prezinte pentru el un inconvenient semnificativ și care a pus acest bun la dispoziția vânzătorului la domiciliul său în vederea repunerii sale în conformitate, fără să fi obținut, în schimb, din partea vânzătorului informații cu privire la locul în care bunul trebuia să fie pus la dispoziția sa pentru repunerea în conformitate sau un alt act pozitiv corespunzător în acest scop, și care nu a pus, din această cauză, acest bun la dispoziția vânzătorului respectiv în locul în discuție, și-a îndeplinit obligația de diligență pe care i-o impune articolul 3 alineatul (3) primul paragraf din Directiva 1999/44 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 iunie 2015, Faber, C-497/13, EU:C:2015:357, punctele 61-63).

- 66 În schimb, obligația vânzătorului de a pune în aplicare o modalitate de despăgubire într-un termen rezonabil, a cărei lipsă îi dă dreptul consumatorului, în aplicarea articolului 3 alineatul (5) a doua liniuță din Directiva 1999/44, să ceară rezoluțiunea contractului, nu este îndeplinită dacă vânzătorul nu ia nicio măsură adecvată, cel puțin pentru a inspecta bunul neconform, inclusiv cea de informare a consumatorului, într-un termen rezonabil, cu privire la locul în care bunul neconform trebuie să fie pus la dispoziția sa pentru repunerea în conformitate.
- 67 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la cea de a cincea și la cea de a șasea întrebare că dispozițiile articolului 3 alineatul (3) coroborate cu cele ale articolului 3 alineatul (5) a doua liniuță din Directiva 1999/44 trebuie interpretate în sensul că, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, consumatorul care a informat vânzătorul cu privire la neconformitatea bunului cumpărat la distanță al cărui transport spre sediul vânzătorului risca să prezinte pentru acesta un inconvenient semnificativ și care a pus acest bun la dispoziția vânzătorului la domiciliul său pentru repunerea sa în conformitate are dreptul la rezoluțiunea contractului ca urmare a unei lipse a despăgubirii într-un termen rezonabil în cazul în care vânzătorul nu a luat nicio măsură adecvată pentru a repune în conformitate bunul menționat, inclusiv cea de a informa consumatorul cu privire la locul în care acest bun trebuie să fie pus la dispoziția sa pentru respectiva repunere în conformitate. În această privință, revine instanței naționale sarcina ca, prin intermediul unei interpretări conforme cu Directiva 1999/44, să garanteze dreptul acestui consumator la rezoluțiunea contractului.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 68 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

- 1) Articolul 3 alineatul (3) din Directiva 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 mai 1999 privind anumite aspecte ale vânzării de bunuri de consum și garanțiile conexe trebuie interpretat în sensul că statele membre rămân competente pentru a stabili locul în care consumatorul are obligația să pună un bun cumpărat la distanță la dispoziția vânzătorului pentru repunerea sa în conformitate, în temeiul acestei dispoziții. Acest loc trebuie să fie de natură să asigure o repunere în conformitate gratuit, într-un termen rezonabil și fără niciun inconvenient semnificativ pentru consumator, ținând seama de natura bunului și de scopul pentru care consumatorul a solicitat bunul în cauză. În această privință, instanța națională are obligația să efectueze o interpretare conformă cu Directiva 1999/44, inclusiv, dacă este cazul, să modifice o jurisprudență consacrată dacă aceasta se întemeiază pe o interpretare a dreptului național incompatibilă cu obiectivele acestei directive.**
- 2) Articolul 3 alineatele (2)-(4) din Directiva 1999/44 trebuie interpretat în sensul că dreptul consumatorului la o repunere în conformitate, „gratuit”, a bunului cumpărat la distanță nu include obligația vânzătorului de a plăti în avans cheltuielile de transport al acestui bun spre sediul respectivului vânzător în vederea repunerii în conformitate menționate atât timp cât plata în avans a acestor cheltuieli de către consumator nu constituie o sarcină de natură să îl descurajeze să își invoce drepturile, aspect a cărui verificare este de competența instanței naționale.**
- 3) Dispozițiile articolului 3 alineatul (3) coroborate cu cele ale articolului 3 alineatul (5) a doua liniuță din Directiva 1999/44 trebuie interpretate în sensul că, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, consumatorul care a informat vânzătorul cu privire la**

neconformitatea bunului cumpărat la distanță al cărui transport spre sediul vânzătorului risca să prezinte pentru acesta un inconvenient semnificativ și care a pus acest bun la dispoziția vânzătorului la domiciliul său pentru repunerea sa în conformitate are dreptul la rezoluțiunea contractului ca urmare a unei lipse a despăgubirii într-un termen rezonabil în cazul în care vânzătorul nu a luat nicio măsură adecvată pentru a repune în conformitate bunul menționat, inclusiv cea de a informa consumatorul cu privire la locul în care acest bun trebuie să fie pus la dispoziția sa pentru respectiva repunere în conformitate. În această privință, revine instanței naționale sarcina ca, prin intermediul unei interpretări conforme cu Directiva 1999/44, să garanteze dreptul acestui consumator la rezoluțiunea contractului.

Semnături